

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Állami és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kérének, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Városunk fejlődéséhez.

Tagadhatatlan, hogy Rimaszombat városa a legutóbbi egy-két évtizedben igen sokat fejlődött, különösen külső részeiben, annyira, hogy némely részeire alig ismerne rá, a ki husz évvel ezelőtt látta. Nekünk is, a kik benne lakunk, csak azért nem tűnik úgy szemünkbe ez a nagy változás és átalakulás, mert szemünk láttára, lassan történtek a lerombolások és az új építkezések, tehát volt időnk reá, hogy megszokjuk az újat.

Vannak azonban városunk belsőbb részein is olyan helyek, a melyek elég könnyen és czélszerűen olyan módon volnának átalakíthatók, hogy azokból a város belső fejlődése jó nagy lendületet nyerne, de meg egyuttal némi befektetéssel a város jövedelmeit is jelentékenyen gyarapíthatnák.

Az a hely, a melyre a figyelmet ezuttal fölhevük, a „Kis pást“ tér környéke.

Ez a tér némi kibővitéssel alkalmas volna arra, hogy városunkban átvegye a piacz szerepét, a mire a középponthez közelfekvő helyzete igen alkalmassá tenné.

Igy a város főterét, az Erzsébet-teret valóban szépen befásított sétatérre lehetne átváltoztatni, a mi jobban illenék egy megyei székváros középponti főteréhez, mint a mai szeméttel és hulladékkal behintett kopár piaczter.

Igy a város középpontja sokat nyerne csinosságban és díszben s a kevésbbé díszre szolgáló, de hasznos piaczteret czélszerűen lehetne elhelyezni a közelfekvő Kispást-téren, természetesen annak megfelelő kibővitésével.

Mert az új téren sok dolgot lehet megfelelőleg elhelyezni és elrendezni, a mit a mai főtéren nem lehet megcsinálni többé a város közepének elcsufítása nélkül.

Igy például a husneműek mérése ma-napság nyitott sátorokban történik, a hol

az utcái por belepheti és megfertőzheti ezt a fontos élelmi czikket, a melyből épen a legizletesebb, mert helybeli termelésű anyagot nem a boltokban, de a piaczon szokták árulni. Ezek helyett a sátrak helyett mindjárt a főtérről a Kispástra vezető uton lehetne rendes árusító bazárszerű épületet emelni vagy 15 kisebb helyiséggel az utca felé eső oldalon. Ezeknek a területe kitelnék abból a régi faház és telek területéből, a mely már pár év óta a város tulajdona, a mely a Tompa-utca és Kispást-tér között egy keskeny kutyaszorító köz mellett húzódik el. Ez a ház ugyis arra való, hogy a mellette levő kutyaszorító közből rendes szélességű utcának adjon helyet. De ezenfelül elég széles még arra is, hogy 4—5 méter széles, a Tompa-utczától a Kispástig húzódó hosszúságú bazárszerű áruépület kiteljék belőle a kiszélesítendő utca hosszában, a melyben 15—20 kis bolthelyiséget nyithatna a város és bér-

TÁRCZA.

Reminiscenciák a vármegye legöregebb aljegyzőjéről.

Irtá: MARKÓ MIKLÓS.

Lakatos Miklós, nagy idők vitézharcosa, a függetlenségi eszmék ősz bajnoka most töltötte be kilenczvenedik évét. Élt két emberöltőt, átélte Magyarország ujjaszületésének nagy korszakát; egy hosszú, küzdelmes, szomorú és dicsőséges történetet, amibe nemzedékek veszték el. Élő história ő maga is; krónikája ezer eseménynek, amik a történelembe kerültek s amik, ha dicsőségesek voltak, bennük része, verejtéke és lelke van Lakatos Miklósnak is, a Lakatos Miklósoknak, a kik egész életüket, egész lelküket, minden gondolatjukat a hazának szentelik. Övék a dicsőség, a közkatonáké, a névteleneké, akik vért és verejtéket áldoznak a nemzetért s jutalmuk nincs más, mint a boldog megelégedés, hogy teljesítették a kötelességüket.

Lakatos Miklós 1823. április 12 én született Gömör-Rozsnyón. Régi nemes-család sarja, de mint igaz demokrata, soha sem használta gyü-

vedi előnevét. Atyja: István, a napoleoni háboruk vitéz katonája volt. Mint az Esterházyi Ferdinánd-huszárezred századosa, részt vett az összes napoleoni háborúkban, majd nyugalomba vonulva, rozsnyói és tornai birtokán gazdálkodott. Kurucz-magyar volt Lakatos István. Mikor deli legényfia a testőrségbe akart lépni, ridegen letörte fiának a vágyakozását. Nem engedte meg neki, a kvietált huszárszázados, hogy osztrák armádiába lépjen.

Lakatos Miklós anyja, Brunswick Judit, Brunswick Teréznek, a magyar kisdedovás megteremtőjének, a nővére.

Elvégezvén a jogot Sárospatakon és Pozsonyban, 1843-ban Andrassy Károly gróf (Géza és Gyula nagyapjának) a titkára lett Lakatos Miklós. Urával résztvett a pozsonyi diétán, ahol Andrassy Károly a liberális ellenzék vezére volt. Andrassy kitünő karrikatura rajzoló volt és a diétán sokszor megnevettette József nádort és követársait egy-egy szellemes rajzzal, a mit a szónokokról vetett papírra. Egy alkalommal hangos habotára fakadt a nádor a komoly tárgyalás közben, mikor elébe tolt Andrassy egy rajzot, amelyen tüzes négyesfogat toporzékolt s a paripák valának a diéta négy legkövőbb követe: Szluha, a jászku-nok ka-

pitánya; Ghiczey Kálmán, a komáromi követ; Palóczy László, Borsod követe és Nagy Pál a híres soproni követ. A bricska után pedig virgoncz csikó is ugrált, a legfiatalabb akkori követ: Lónyay Menyhért gróf, a későbbi pénzügyminiszter. A pompás karrikatura ma is megvan Betlérén: Andrassy Géza gr. gyűjteményében.

Lakatos élénken emlékszik az 1843. évben történt jelenetre, midőn a pozsonyi diétán a férfi szépségű, Herkules alakú, de már halálos betegséget hordozó Andrassy Károly gróf súlyos gégebaja miatt suttogva adta le szavazatát, fülébe sugva az öreg József nádornak. Az egykori titkár tanuja volt annak a nem mindennapi jelenetnek, amidőn néhai Andrassy Károly gróf egy nap alatt Pozsonyból Tisza-Dobra hajtatott pompás négyes szürke fogatán, másnap váltott négyesen pedig Tisza Dobról Oláhpatakra hajtatott, csak egy pihenőt tartván Bánrévén, hol a nemes állatokat pálinkás zabbal étették meg, hogy a hosszú utat fokozott gyorsasággal futhassák meg.

Mint Andrassy Károly gróf titkára, a pozsonyi diétán megismerkedett Lakatos Miklós az új Magyarország legnagyobb térfiával és barátságot kötött a lelkes jurátushaddal, amely megvívta ezernyolczszáznegyvennyolczat.

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja. Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN. RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK! RÉGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

beadhatná azokat a piacon áruló henteseknek és másoknak, a kiknek áruai ilyen módon védve volnának az utcai por és szenny fertőzésétől.

Ez tehát a városnak is jól jövedelmező befektetésre alkalmas hely.

A Kispást-tér, vagyis új piacztér kiszélesítését czélszerűen lehetne eszközölni annak a csürnek és odaszögellő kertrésznek megvételével, a mely a református egyház tulajdona.

Gondoljuk csak meg, micsoda fejlődést vehetne ebből az az egész terület, a melyen ma a villamgyáron kívül csak két lakóház van. Az ottlevő csürök és gazdasági épületek, a melyek nagyon kirínak már a város közepéből, átalakulnának csinos lakóházakká, sőt a beboltozott patakmeder fölött elég széles új utcák alakulhatnának a Rákóczi-utca felé és a villamgyár mögött a Széchi-utcaig, a mikor az odaszögellő telkek hátsó részein csinos kis lakóházakat lehetne emelni.

Igy egy lélekzetvétel alatt alig lehet elgondolni: micsoda fejlődés és átalakulás indulna meg ott majdnem a város közepén, ha ezeket a terveket jól átgondolva és következetesen keresztülvinnék?

Sőt, a mint fentebb mondtuk, magára a város középpontjára, annak főterére: az Erzsébet-térre is rendkívül fontos az, hogy onnan a czélszerűen el nem helyezhető, jelenlegi állapotában portól fertőzött, szennyet és szemetet termelő piacztól olyan helyre vinnék át, a mely erre egyrészt közeli helyzete miatt alkalmas, másrészt mivel beépítve nincs, tehát könnyen alakítható még a modern higiénia és egészségügy minden követelménye szerint.

Igy a város középpontjáról, az Erzsébet-térről elkerülne a kopárságot, port és

szemetet termelő mai piac és annak helyét csakhamar elfoglalná egy szemvidító, lelket üdítő gyönyörű tér szépen befásítva és virágszönyegekkel díszítve, méltán egy nagy vármegye székvárosának főteréhez.

E mellett az új piacztér olyan közeli és megfelelő elhelyezést talál a czélszerűen kibővíthető Kispást-téren s az abba torkoló széles utcán, valamint a város tulajdonában levő Tompa-utcai faház lerombolásával és annak felerészben utcaszélesítésre, felerészben pedig bazárszerű sok kis bolthelyiség építésére való fölhasználásával a mai kutyaszorító kis köz helyén nyitandó új rendes utca egész hosszúságában a Tompa-utczától a Kispást-térig.

Ebből az új piactérből az egész környékre örvendetes fejlődés virulna s ott czélszerűen, hygienikusan rendezhetnék el a város új piacterét. Ebből egyúttal maga a város új jövedelemforrást nyerne a bazárszerű boltok bérbeadásával.

Azt hisszük, hogy most fölvetett terütnk méltó arra, hogy avval a város vezető férfiai legközelebb komolyan foglalkozzanak és annak czélszerű átgondolt kivitelével városunk közepének fejlődésén nagyot lendítsenek.

Hiszük, hogy városunk polgármestere ismert agilitásával magáévá teszi ezt a czélszerű és hasznos városfejlesztési tervet.

Széljegyzetek.

Találkozót adnak egymásnak Budapesten egy nagygyűlés keretében a feminista hölgyek. Őt világrész harcos asszonyai jönnek össze, hogy impozáns módon publikálják követeléseiket, hogy belekiabálják a szerintük süket és érzéketlen férfiemberiség fülébe kulturált és emancipált mivoltukat és kérjék ennek a megszerzett kulturának az ellenértékét — jogokban.

Aki honvéd nem lehet,
Ménysországba nem mehet.

Hej, de nem az ötven pengő, más volt, ami hajtotta a lelkeket! Az ezüst huszasok, miket nyomban leolvastak a honvéd markába 25 forint erejéig, elment dalra, itatra, muzsikára azon hevenyében.

A besorozott honvédeket Lakatos Miklós vitte mindjárt Kassára. Ott fölfegyverezték őket s már jöttek is vissza Gömörbe, Murány vár alá, ellenségverni. Rajtaütöttek itt Hurbán horodájára, a mely Liptóba ballagott errefelé és Lakatos Miklós a maroknyi vörös-sipkással s Alsó-Gömör nemzetőreivel, akiket Latinák Frigyes poloszkói vasgyáros hozott segítségül, megkergették, szíjjelverték a tótokat. Csataról csatára ment azután a rettegett veres-sipkás zászlóalj és Lakatos Miklós, a ki csakhamar főhadnaggyá lépett elő. Világosig minden dicsőségben, minden szomorúságban része volt Lakatosnak. — A míg harcolni kellett, Lakatos ott volt az első sorban. Azután elvonult bus magányba. 1850-ben elfogták, de kiszabadította egykori jurátus társa: Máriaassy Pál megyefőnök. Tornamegyei birtokain: Szilason és Komjátban gazdálkodott a Bach-korszak alatt Lakatos Miklós. A kiegyezés évében Tornamegye szini járásának főszolgabirája lett. Negyedszázadik viselte tisztét, a régi táblabírák erkölcsi szerint, atyja lévén népének, kurucz-magyar maradvány mindenkoron. Föllépett azután képviselőnek, minekutána lemondott az állásáról és Szin 1892-ben megválasztotta Andrássy Gyula gróffal szemben is. A második ciklusban Keglevich István gróf, tornai nagybirtokos volt Lakatos ellenjelöltje, de megint Lakatos győzött. Harmadikban már ellenjelöltje sem akadt s egyhangú lelkesedéssel választotta meg kerülete. 1901-ben Hadik-Barkóczy Endrével szemben azonban mégis kisebbségben maradt s akkor

Hogy igazuk van-e vagy nincs, azt ne vitassuk. Feltétlenül igazuk van míg izlések, — lévén az agitáció méltóságjelzője és komolysága a kulturáltság egyik legérzékenyebb fokmérője, — de feltétlenül nincs igazuk, mihelyt brutálisak, izléstelenek, nőietlenek. Mert ha ilyenek, akkor amellett, hogy ellenszenvenessé teszik az egész mozgalmukat, csak a viczelődésnek és a gunynak válnak czéltábláivá, már pedig a guny még halálosabban öl meg minden ilyen mozgalmat, mint a közöny. Ugyan lenne e ember, a ki tragikus hőseket látna azokban a suffragetteknél, akiket az angol fogházban felpezekelt szájjal, gummi csövön keresztül étetnek jótajta huslevessel, hogy ne hallhassanak csupa daczból éhen? Jóizlésű ember először a fejét csóválja rajta, azután félrehuzza a száját, egy kis undort érez. És kialakul a lesújtó vélemény, — először csak éleztlapokban és szellemességre utazó kis essaykben — hogy a nőknél a feminizmus az ötvenedik életévnél kezdődik.

Ha Pankhurst asszonynak és a többi kinosan agresszív angol suffragetnek az arczképét nézzük, szinte kedvünk van igazat adni ennek a kis axiomának. Pedig hát nem így van. Az amerikai feministák — ott suffragettek nincsenek — főfő kaczikája, miss Cicely Dean Corbett: (magyarul: miss szájszeli din carbitt) tavaly Pesten járt és szabadelőadást tartott a nők törekvéseiről. Egy five o'clock tea keretében volt hirdette az előadás és mikor megkezdődött, kitünt, hogy a férfiak talán többen is vannak, mint a nők. Mi tette ezt a szokatlan érdeklődést, az amerikai származású és amerikai izű feminista eszmék vagy az a szépséges, sugár és bájos fiatal lány, a ki azokat előadta, már nem tudom. Hanem, hogy kiváló sikerrel szónokolt, azt igen szépen bizonyította az előadás végén felhangzó hatalmas taps, amelyik — csodálatos dolog — ismét csak a férfiak sorai felől hangzott.

Ennek az amerikai lánynak nem kellett bal-tát dobni a miniszterelnök kocsiába, nem kellett esernyővel megtámadni az utcán a feminista törekvések ellen szónokoló képviselőt, nem kellett esőben, szélben felmászni az operaház tetejére, hogy a tannhäuserbeli Erzsébet híres imájának a legpianissimóbb részletébe belekiabálja a szellőzőcsövön át a maga „választójogot a nőknek” zsánerű jelmondatait; nem visította rekedtre magát egy népgyűlésen, nem ne-

elvonult Lónyay-utca 7. szám alatti kis lakásába, él ott a nagy emlékeinek, nagyszámu barátjainak és tisztelőinek szeretetével.

A képviselőházban a függetlenségi pártnak agg kora ellenére is fiatal lelkesedésű tagja volt Lakatos Miklós. Különösen mikor az öreg honvédek dolga került szóba a Házban, állt elő Lakatos Miklós s az ő szavainak nagyon sokat köszönhetnek a honvéd menház ősz hősei. Talán csak az egy Tisza Kálmán nehezelt Lakatosra. Hogyisne, mikor Lakatos főszolgabírósága idején olyan nyakas volt Tornamegye, hogy kétszer is, tüntetően, elmulasztotta üdvözölni a királyt, mikor nagygyakorlaton 1877-ben Kassán és 1881-ben Miskolczon, a megye szomszédságában járt. Meg is büntette a nyakas Tornamegyét Tisza Kálmán, 1883-ban beolvasztotta Abaujba.

Kilenczven esztendő nyomja jó Lakatos Miklós vállait. Patriarkák korát érte meg és átélte Magyarországnak egy hősi korszakát, utána a nagy föllendülés korát. Lelke ma is a multba él, tán nem is látja a mának nagy szomorúságait és szégyeneit! Flizárkózott a világtól, rendezgeti ereklyéit, miket a Gömör-rozsnói múzeumnak szánt, s ma, a ritka évfordulón, bizonyosan maga köré rakja ezeket, álmod lát, kardok csattogását, ágyuk bömbölését hallja, látja a vért, amit ontottak bajtársai, átéli újra a nagy idöket és akik most seregestől keresik fel üdvözletükkel, a tisztelői, vele együtt eltelejtik a dicstelen jelent, a dicsőséges multért.

SZILÁRDY ÖDÖNRŐL.

A mult esztendő őszén mély sajnálkozással olvastuk a lapokból, hogy a salgótarjáni nagy magyar ember: Szilárdy Ödön udvari tanácsos október 13-án elhunyt.

1844-ben megszerezte az ügyvédi diplomát. Magyarország ügyvédei közül csak Madarász apónak van ennél régebbi keleti diplomája. Az ővé 1840-ből való. A pergamenre írott oklevél V. Ferdinánd nevében állította ki „szabad királyi Pest városában” a királyi ítélőtábla kebeléből rendelt vizsgáló bizottság: ürményi Ürményi József aranykulcsos és alnádor, vitézlő Hőgyész Pál és bárczai Bárczay József. A diplomát 1845-ben Gömör- és Kis-Hont, 1867-ben Tornavármegye hirdette ki.

1845-ben Gömörvármegye szolgálatába állott Lakatos Miklós. Mint vármegyei aljegyző, a híres Szentmiklóssy Antal alispán titkára volt. Mikor kiűtött a szabadságharc, Gömörvármegye Lakatosot küldte ki hatodmagával, hogy toborozzon a kassai 9. ik, vörös-sipkás zászlóaljnak honvédeket. Gyönyörű szál legény volt a hat verbunkos: Lakatos Miklós és István, Török Bálint, későbbi árvaszéki ülnök, Markó Mihály ügyvéd, a ki elesett Kápolnánál, mint tüzérszázados, Meskó Samu, Dobsina későbbi polgármestere és Hámos József, berzétei földbirtokos. Rozsnyó város részéről néhai id. Markó József bőrgyáros a nagy időben a város első tanácsnoka volt kiküldve. A pompás gála-ruhába öltözött verbunkosok előtt Radics Dombi zenekara húzta a tüzes talpalávalót. A próféta szakállu Radics Dombi Marczai (Radics Béla nagyapja) a gömöri honvédeket elkísérte a háboruba is.

Rozsnyón kezdődött a toborzás. A berzéti utca végén a már lebontott czédulaház előtt ropta a tánczot a hat nagy szál legény, sikitott a banda vadászkürtje és sürün csattogott a parola, a mi honvéddé avatta a jelentkezőket. Melyik legény is maradt volna otthon, mikor fölébe harsogott a verbunkos-nóta.

Aki közzé adja magát,
Ötven forint úti markát,

vették ki, nem tépték el a ruháját és zilálták szét a haját kemény és durva rendőröklök; — hatásos volt, mert izléses volt.

A feministák igazi típusa én előttem dr. Lagerlöf Zelma. Nagydob sohasem hirdette a nevét. Az újságok szenzációra szánt rovatai az ő nevével még ma is érintetlenek és az ő neve is érintetlen a kínos feltűnések ríktó patinájától. Egy nagyszerű asszony; eleven czáfolata annak a tételnek, amelyik anatómiai alapon bizonyítja, hogy a nő agyveleje sulyban kisebb a férfiénál. Az a két kis betű a neve előtt mutatja, hogy tanulni tud. És hogy a mit tanul, nem holt tudomány nála, bizonyítja az a sok irodalmi műremek, amellyel hazáját és a világirodalmat megajándékozta. Az irodalmi Nobel díj, amelyet tavaly nyert el, jobb és erősebb argumentuma a feminizmus jogosultságának, mint tudom is én hány nagygyűlés és kétezer bevert czilinder.

Igazi feministák nagyon kevesen vannak. Azok a botránysínáló hölgyek határozottan többet ártnak, mint használnak az ügynek, mert minden újabb botrány csak újabb ütőkártya azok kezében, akik azt vallják, hogy a nők még nincsenek megérve a jogok legnehezebb és legszebb fájának, a társadalmi jogoknak az élvezetére.

Az igazi feministák hallgatnak és dolgoznak. Ők az a kis patak, a melyik végre is minden sziklát átmos és minden követ megöröl. És higgyék el nekem Pankhurst asszonyék, hogy a feminizmus történetében a mértőldjelző kövek nem az ő botránjai lesznek, hanem a Lagerlöf Zelmák csendes és munkás iróasztalai.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!
A „GÖMÖR-KISHONT” előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

Murányvölgy érdeke.

Vettük és közöljük Murány vidékéről érkezett következő figyelemreméltó és nagy területet érdeklő sorokat:

„Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapjának legutolsó számában említve van a május 1 én életbe léptetendő vasuti menetrend, melyről hirt hoznak a megye területén átvonuló vasutak némely vonalainak czélszerűbb

Regénybe illő kortörténeti képek tárultak fel az ember lelke előtt ezen eredeti egyéniségnek feltűnése, eseményekben gazdag életpályája és elhalálózása körül, úgy hogy részemről pótolhatatlan mulasztásnak tartanám, ha róla az utókor, míg nem késő, meg ne emlékeznék.

Származásra nézve gömörvármegyeinek tartják; a fiatalabbik fiugyermeke volt annak a *Mumhardt Jánosnak*, a ki Rimaszombatban a Bach-korszak elején megyefőnök volt, s a kinek édes anyja, mint a „Letünt” visszaemlékezésben mondja *b. Wollberg Octavia*, homlokát mint értékes diadem angyali jószág, türelem, gyöngegség és kedvesség ékesítették.

Mikor Szilárdy Ödön 1833-ban Lenkén burokban megszületett, az a csodálatos dolog történt, hogy egy régen pihenő óra minden külső beavatkozás nélkül járnai kezdett és szabályosan ütött is.

Szilárdy János állítólag csak azért vállalt a szabadságharcz befejezése után császári hivatal, hogy Ödön fiát a katonaságból kiszabadítsa, a ki rövid ideig honvéd volt, s az önkényuralom vasas németnek sorozta be, míg az idősebb — mint akkor emlegették — Amerikába vándorolt ki.

Mumhardtot csakhamar Koreska József megyefőnök váltotta fel; Szilárdy Ödön pedig beházásodott a jeszeniczei Jankovich familiába, nőül vévén valamelyik Ottlyk földesurnak elvált feleségét: *Erzsébetet*, és ez által alapját vetette meg jövő boldogulásának és meggazdagodásának.

Az említett Jankovich Antalnak két fia volt s öt leánya. A fiuk közül *István* báró Barkóczy Rózát vette nőül; *Miklós* a runyai Söldos családból házasodott, miután feleségétől: Gyürky Alexandriától elvált; a leányok közül *Róza* a Károlyi János gesztetei földbirtokos felesége lett; *Antónia* Luby Józsefhez ment Rédére; *Anna*

bevezetéséről, sajnos, ez utóbbiak között nem találjuk a murány—pelsőcezi vonatok megváltoztatását, pedig várva-várta a Murányvölgy felsőbb három községe, hogy ezen a vonalon, a rajta két év előtt elkövetett sérelmeket meg-reparálják.

Köztudomásu ugyanis, hogy akkor a Murány-aljáig délután 3/4 hatra közlekedett vonatot beszüntették, illetve menetelését megcsontították és azóta csak Nagyrőczéig járatják, honnét 5 órakor gyakran üresen Pelsőczre visszatérve, innét egy újabb bevezetett 3 ik vonat alakjában este 10 óra után — sokszor utas nélkül — érkezik Murányaljára; ez intézkedéssel tehát semmi jót nem teremtettek és csakis néha Nagyrőczére vagy Jolsvára érkező kevés személyeknek szolgál, holott pedig Murányalja, Murányhosszurét és Murányszabadi községek utasai tovább délután Nagyrőczéről nem utazhatnak, hanem haszontalanul vagy esti fél tíz óráig kell várakozni vagy a kiknek módjukban áll, kocsin tovább utazhatnak hazafelé.

Azonban nem csak a felső murányvölgyi községekre jelent ezen újítás visszaesést a vasuti forgalom fejlesztésében, hanem a Garamvölgy felső részében fekvő községekre és telepekre nézve is, mert a bevezetett változás idejéig igen örömet és czélszerűen használták Garamfő, Vereskő, Királyhegyalja, a vasgyári telepek, Koháryháza és Helpa község is az említett és beszüntetett délutáni vonatot Murányaljáról való aznapi hazautazásra; sőt még a Tiszolcz völgyéről egész Nyustyáig igen sokszor fordultak meg utazók, kik az 5 3/4 órai vonattól kényelmesen hazajuthattak — és ime ez mind megszűnt, a miről tanuskodhatik a személyforgalmi statisztika, midőn is tetemesen apadt az utazók száma a murányaljai állomáson az utolsó években, daczára annak, hogy a murányhutai nagy-szabású építkezéshez hetenként több napon tömegesen érkeztek és utaztak el az ott alkalmazott munkások.

Szóval csak veszteség háramlott ezen intézkedésből úgy az utazó közönségre, mint a vasutra is.

Ezen sajnos körülményt elsősorban is a vasut építése és fejlesztése körül legnagyobb érdemeket szerzett, nagy tiszteletben és közszeretben részesülő országgyűlési képviselőnk: *Kubinyi Géza* urnak ajánljuk kegyes figyelmébe, kinek elvitázhatlan érdeme, hogy Jolsva és Nagyrőcze városoknak a bevezetett harmadik esti vonattal

előbb a Draskóczy László, utóbb a gróf Almássy Albert felesége; *Ersei* előbb Ottlykné és a legfiatalabb és talán a legszebb: *Honka* a sipeki Balás Vilibald neje, a nógrádvármegyei Szőlősnő.

Ödön kezdetben mint legény-ember a gömörvármegyei Pongyelokon gazdálkodott; be-bejárt Rimaszombatba, a hol többnyire a „Három Rózsán” találkozott hazakerült bátyjával: *Oktávnal*, a ki hugával: *Virgílnével* gazdálkodott Sajólenkén, s a salgótarjáni birtokot csak azután vette birtokába, mikor Erzsébetet a pápa végérvényesen elválasztotta. Hogy az a pongyoloki birtok eredetileg kié volt? nem tudom megmondani; bár azon sokszor megfordultam bizalmasánál: Kovács Zsigmondnál.

A Szilárdy gyermekei, a legidősebb *Eltriedet* kivéve, a ki mint fiatal menyecske halt meg, — úgy emlékszem — mind Salgótarjában születtek.

Szilárdy Ödön a természettől megáldott genialitásával — azt lehet mondani, — hogy megelőzte a korát; iskolába nem járt, de az élet valamennyi phásisát jobban ismerte, mint a professzorok magok.

Birtoka az épületeket és instrukciókat bele nem számítva:

szántóföld	870 kat. hold
kert	6 kat. hold
rét	21 kat. hold
legelő	232 kat. hold
erdő	1162 kat. hold

úgy annyira, hogy ha ezekhez a mintegy 34 kat. holdnyi terméketlen területet hozzá számítjuk, a Szilárdy Ödön fekvő vagyonát 2325 kat. holdra tesszük.

Egy 1895 iki feljegyzés szerint azt az instrukciót, a mivel Szilárdy dicsekedett, ekkép találtuk feltüntetve: „A gazdaságban van 60 cseléd, 3 locomobil, 3 járgány, 2 cséplőgép, 6

előnyöket szerzett, a felső Murányvölgynek és említett garamvölgyi községeknek azonban nem, csak hátrányára lett ez újítás; — ő hozzá fordulunk, mert tudjuk, hogy a legnagyobb készséggel segített mindenkin és mindenütt, hol baj volt, járjon el ez ügyünkben is, reméljük, hogy fáradságot nem ismerő buzgólkodása sikerrel jár.

Kérjük továbbá vármegyénk nagynevű főispánját, ügybuzgó, tevékeny alispánját, a Coburg hercegi körültekintő és közérdeket támogató erdőigazgatót és a közjóért sokat fáradozott, érdemekben gazdag Coburg hercegi főügyészt, kik mind hivatvák e vidék lakosságának boldogulását szívükön hordani és előmozdítani, karolják fel az ügyet és hassanak messzekiható befolyásukkal oda, hogy egy czélszerűbb menetrend bevezetése által, ha kell, az esti 10 órai vonat beszüntetése, avagy a délutáninak egész Murányaljáig való felvitelével az utazó közönség teljes jogosult követelményei kielégíttessenek.

Sok kérelmező nevében:
Murányvölgyi érdekelte.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Személyi hírek. Dr. *Kovács László* polgármester mult szerdán néhány heti üdülés céljából Abbáziába utazott. Reméljük, hogy onnan teljes egészségesen, régi munkakedvével és munkabíráásával tér vissza körünkre.

Samarjay János ref. egyházi főgondnok, társas életünk köztiszteletben álló tagja e héten San Remóban töltött több heti üdüléséből Budapestre érkezett.

Dapsy József, nyug. vármegyei főpénztárnok több heti távollét után Lussingrandeből hazakerkezett.

Paál Imre, kassai m. kir. posta- és távirdeigazgató mult héten *Mayer Sándor* szómvizsgálóval együtt városunkban tartózkodott s a posta- és távirdehivatal kezelését megvizsgálta.

vetőgép, 3 rosta, 40 eke, 2 trieur, 5 szecsavágó, 10 borona, 3 hengerező, 37 igás szekér, 144 szarvasmarha, 26 ló, 109 sertés, 999 juh.” Vajjon mennyit tett ez ki a mult esztendőben? — érdekes volna tudni.

Mikor a mult század hatvanas évei elején *Münnich Adolf* meg *Erőssy Lajos* a salgótarjáni köszénbánya ügyében vele tárgyalásba bocsátkoztak, annyira makacs volt, hogy megvárta, míg a környék valamennyi bányája idegen kézbe került, és ő csak akkor volt némileg hajlítható, mikor az erre vezetett losonezi vasut bukása után a jövő zálogát — ugyszólván — a markába tartotta és horribilis összeget rakott zsebre.

A Szilárdy Ödön hirtelen természetéről és élénk fajszeretéről egész legendák támadtak Salgótarjában; a hol az ő idejében fejlődött nagyközsége ez a „kenyeretlen Tarján”-nak híresztelt falu, a mely ma 15000 lakossal bír és olyan rohamos kulturával dicsekszik, a minőt csak Amerikában értek el hasonló községek.

Mikor Szilárdy meghalt, a temetést rokora: *sipeki Balás Lajos* rozsnyói püspök végezte s a gyász-isteniszteletet egy a gömörvármegyei Lenkén, mint Salgótarjában megtartották.

Félszázadon keresztül tekintélyes szerepet játszott Nógrád közéletében s az elhunytát Balassagyarmaton, mint nagy veszteséget jelentette a közgyűlésen a vármegye alispánja. Az ő nevével egybeforrott minden mozgalom, a mely Salgótarjában ötven esztendőn keresztül fejlődött.

Feleségét még a hetvenes évek elején elveszítette; így tehát negyven esztendeig volt özvegy; és míg a sógorai, ha nem is hanyatlottak, de vele versenyre kelni képesek nem voltak.

Az, a ki egykor Salgótarján monographiáját megírja, bizonyára előkelő helyet fog a Szilárdy emlékének szentelni benne. *Id. F. I.*

Királyi kitüntetés. A vármegyénk főispánja mellett hosszú ideig titkári teendőket végzett s társas életünkben rokonszenvenek örvendett *Gundelfingen* Józsefnek, ki a belügy-miniszteriumba hivatott be, a király a miniszteri segédtitkári címet és jelleget adományozta. A titkári kinevezés a „Hivatalos Lap” mai számában lett közzé téve s széles körben kelt őszinte örömet.

Fülöp József, a helybeli kir. törvényszéki régi munkás és talpig becsületes öreg szolgája nyugalomba vonult. A király a nyugalmazott szolgának hosszú és buzgó szolgálati elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Igazságügyi kinevezések. A király dr. *Dorgó* Gábor rimaszombati kir. törvényszéki és *Prékopa* Rezső nagyrőcei kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba léptette elő. — A kinevezések a bíróságok körében őszinte örömet keltek.

Postai előléptetés. A helybeli posta- és távirtdahivatal egyik buzgó tisztviselője: *Harmatta* János posta- és távirtdatiszt egy fizetési fokozattal előlépett.

Uj pénzügyőri főbiztos. A pénzügy-miniszter *De Sorgó* Miksa pénzügyőri főbiztost hasonló minőségben a pancsovai pénzügyőri biztosi kerületből az itteni pénzügyőri biztosi kerületbe helyezte át.

Pénzügyi kinevezés. A pénzügyminiszter *Fodor* Gyula rozsnói lakost pénzügyi fogalmazó gyakornokká nevezte ki Brassóba.

Tanügyi áthelyezés. Özv. *Gálfalvnyé* *Indre* Izabella helybeli áll. polgári leányiskolai rendes tanitónőt a vallás és közoktatási miniszter Balassagyarmatra helyezte át az ottani áll. polgári leányiskolához jelenlegi minőségében. — Helyébe — mint értesülünk — Balassagyarmatról *Halassy* Valéria polg. leányiskolai helyettes-tanitónő jön.

Halálozások. *Maszlics* János helybeli csizmadia mester folyó hó 13-án 83 éves korában elhunyt. Polgártársaink nagy részvét mellett temették el folyó hó 15-én.

Hegedüs István volt konzervgyári alkalmazott hosszas betegség után 40 éves korában hunyt el folyó hó 13-án. 15-én temették.

Telepvizsgálat. A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhelyhez tartozó telepek időszakos vizsgálatát mult héten kezdte meg dr. *Heinrich* Béla igazgató főorvos. A gyermekek vizsgálatát e héten a pásztói telepen végezte az igazgató.

József Ferencz főherczeg a Mücsarnokban. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat védnökének, *József* főherczegnek a fia, *József* Ferencz főherczeg katonai nevelőjének, *Kratochwill* Károly őrnagynak a társaságában megtekintette a Mücsarnok tavaszi tárlatát. A tárlaton van kiállítva a fiatal főherczegnek sikerült mellszobra, a melyet földünk: *Holló* Barnabás, a jeles szobrászművész mintázott és a mely a fenséget estélyruhában ábrázolja, balján a bajor királyi Szent Hubert-rend csillagkeresztjével. A főherczeg márványbafaragottan ezuttal először látta a szobrot, a hasonlatosságot pompásnak találta és *Holló* Barnabás művészetéről a legmelegebb elismeréssel nyilatkozott.

Uj ügyvéd. Dr. *Szirányi* Dezső, ki városunkban néhai *Molnár* József ügyvédi irodájában hosszabb ideig működött, s ittléte alatt fiatalságunk számottevő tagja gyanánt szerepelt, az ügyvédi vizsgát sikerrel letette, irodáját Csetneken nyitja meg.

Tornalján dr. *Kövér* Béla ügyvéd most nyitotta meg irodáját a vasuti utcában.

Pósa bácsi házára. Mint a tények mutatják, azok érdeklődnek leginkább Pósa bácsi radnói házában fölépítése iránt, a kiknek számára sokott irni a maga kedves módján, t. i. a gyermekifjúság. Legutóbb a következő adományok érkeztek hozzánk: Ifj. *Báthory* László 1 kor., *Gedeon* Tihamér 1 kor., *Demetri*k Mariska 20 fillér.

Elhalasztott football-verseny. A mult vasárnapra készültek hozzánk a balassagyarmati diákok, hogy a helybeli csapattal az atletikai-klub új arénáján megmérkőzzenek. De lefújta a versenyt a téli időjárás, a mely miatt az bizonytalan időre el lett halasztva.

Tennis gyűlés. A rimaszombati lawn-tennis-egylet folyó hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a vármegyei Kaszinó helyiségében. Az elnökség ez uton is tájékoztatja az egylet tagjait, hogy a kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályok értelmében elindazok, kik kilépésüket a közgyűlésig az elnöknel be nem jelentik, továbbra is tagoknak tekintetnek. — Tagfelvételre lehet jelentkezni dr. *Söldos* Béla egyleti elnöknel akár szóbelileg, akár írásban.

Tél a tavasz közepén. Sokáig meg fogjuk emlegetni 1913. április 13-ikát, a melylyel bizonyára sokan kapcsolatba fogják hozni még a 13-as szám többszörös összejövételét is. Olyan időjárás volt a mult héten, a melyenre még azok a bizonyos, legöregebb emberek is alig emlékeznek, bár emlegetik, hogy 1856-ban volt hasonló eset. Az nem épen szokatlan dolog, hogy márczius végén és áprilisban hó esik, de az azután rendszeren egypár óra alatt el szokott olvadni és még örül neki a földműves ember, mert az ilyen hó javára van a földnek, abba egészen beszíváro. De nem úgy volt most. Hanem április 13-án virradóra hatalmas havazás jelentkezett az előbbi heti hideg szeles időjárás után és derekasan havazott egészen délig, ughogy délutánra 20—30 centiméteres hó fődte a háztetőket és a földeket mindenfelé. Másnap ugyan szépen leolvadt a környék hava és kedden már csak itt-ott látszott hó; csak a környékbeli dombok és hegyek mutattak téli tájképet. De kedden este újra kezdődött a havazás és szerdán reggelre megint téli tájképet öltött a környék s ezuttal kissé lassabb az olvadás. Az egész országban sokat szenvedtek hótól, fagytól, nálunk még aránylag kevesebb a kár, mert a természet nem fejlődött annyira, mint az alföldön. Azt hisszük, hogy nagyobb baj nélkül elmúlik a rendkívüli tavaszi tél: bár dió és egy-két érzékenyebb gyümölcsfajta nem igen fog az idén teremni. A nevéhez méltó áprilisi időjárás olyan szép havat varázsolt a környékbeli hegyvidékekre, hogy azt még a tél is megirigyelhetné; a hegyek még most is fehéren csillognak északon a tündöklő hótól. Mi pedig egy nagy tapasztalattal lettünk gazdagabbak, hogy t. i. nem lehet föltétlenül bizni a korai meleg tavaszban, mert tavasz derekán, április közepén is jöhet egy emberélet alatt egyszerű kétszer téli idő.

Magyar istentiszteletek. Ily cím alatt a P. H.-ban f. hó 18-án olvastuk, hogy *Ratkón* eddig csak augusztus 20-ikán *István* király napján volt magyar istentisztelet s most a hazafias érzésű lakosság elhatározta, hogy évente tizenkétszer lesz magyar istentisztelet. Hogy ezekhez kellő számú énekeskönyvvel rendelkezzenek, az egyház dérek, fiatal lelkésze a nemespatrói egyháztól 50 régi, most már ott nem használható magyar énekes könyvet kért s a patróniak hittestvéreiknek készséggel adták át az énekes könyveket.

Gyermeknap tartása. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a belügyminiszter rendeletét az Országos Gyermekvédő Liga javára „Gyermeknap” tartása érdekében. Vármegyénk alispánja felhívja a járási főszolgabirákat és polgármestereket a gyermeknap tartásában való közreműködésre és az ehhez szükséges helyi bizottság megalakítására.

Monstre lopásügy. Csizben ifj. *Tóth* Dániel, egy módosabb gazdaember 1905-től 1912-ig 19 háztulajdonos kárára 28 lopást követett el s e lopások büntetével vádolva állott folyó hó 18-án a helybeli kir. törvényszék előtt, míg felesége: ifj. *Tóth* Dánielné orgazdaság büntetével vádoltatott. A vádhatóságot *Lehoczky* Márton kir. alügyész képviselte, védő volt dr. *Krausz* Gyula. A vádolt elmebeli állapotának a tárgyalás folyamán való megfigyelésével dr. *Zehery* István törvényszéki orvos bizatott meg. A főtárgyalást egy károsult meg nem jelenése miatt elnapolták.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Esküdtszéki főtárgyalás. A f. évi május hó elején tartandó esküdtszéki ciklusra még eddig csak egy tárgyalás van kitűzve. A

főtárgyalás május 5-én hétfőn lesz, s ekkor ítélkezik az esküdtbíró *Roszik* Mátyás gyilkosság büntetével vádolt s vizsgálati fogságban levő cselédember felett, ki a vele vadházasságban élt asszonyt agyonszurta.

A feleséggyilkos: *Sztraka* Gódor Lajos, ki elvált feleségét mult hó végén *Pribón* agyonlőtte, a kir. törvényszék fogházában vizsgálati fogságban van, s a vizsgálóbíró előterjesztésére a terhelt elmebeli állapotának dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és fogházorvos és dr. *Kármán* Aladár közokrházi osztályvezető orvosszakértők által való megfigyelését elrendelte a törvényszék.

Ajánlott levelek feladása. A posta és távirtda igazgatósága rendelete szerint május hó elsejétől kezdve 16, illetve 35 filleres, vörös szegéllyel ellátott borítékokat hoz az ajánlott levelek számára forgalomra a posta, hogy a kezelésnél az ajánlott levél könnyen megkülönböztethető legyen. A borítékért külön egy fillér fizetendő. Az új levélborítékon hely van hagyva arra, hogy az ajánlott levél feladója jelgyezze oda nevét, foglalkozását és lakását, hogy így neki szükség esetén a feladási igazolvány később is kiadható legyen. A levélgyűjtőszekrény utján ajánlott levelezőlapok és — feltéve, hogy terjedelmük megengedi — nyomtatványok, áruminták, valamint oly ajánlott levelek is feladhatók, amelyekben a feladó nem a posta által kiadott, hanem más színű és alaku borítékot használt. Ebben az esetben a posta kéri a közönséget, hogy a levél ajánlott jellegét szines ironnal domborítsa ki és a borítékot lehetőleg lássa el vörös szegéllyel. A feladóra vonatkozó adatok ezen a leveleken is feltüntetendők. Az ajánlott küldemény feladására bármely postagyűjtőszekrény használható, a feladási igazolványt pedig a postahivatal adja ki, amely a gyűjtőszekrény anyagának begyűjtésével meg van bizva. Elvesztés esetén csak olyan levelekért ad a posta kárpótlást, amelynek feladási igazolványát a feladó kivette az illető postahivatalnál.

Verekedő gazda. *Nandrás* határában f. évi január 23-ikán véres verekezés történt. *Kucserák* Márton ugyanis szekéren társaival *Rákosbányára* ment vaskőért s *Nandrás* község határában a szekérvonatokon egy rétre jutottak s azon keresztül haladtak. A rét tulajdonosa: *Bergel* András megállította a szekeret és összeverte *Kucserákot*, ughogy súlyos testi sertés büntette miatt folyó hó 16-án a *Kolbay* Sándor elnöklete alatt tartott főtárgyaláson ezért felelősségre vonták, dr. *Mészáros* István kir. ügyész vádbeszéde és dr. *Teichner* József ügyvéd védőbeszéde után egy havi fogházra ítélték a verekedő gazdát, ki az ítéletet megfélebbezte.

Apolló színház. A mult héten kedden és szerdán este a mozgatónykép színházban „Az ember tragédiája, a sátán” című szenzációs, látványos nagy új darabot adták, a mely 4 főrészben mutatja be a fejlődő ember tragikus sorsát, a ki kulturája során mindentől halált, pusztulást és romlást szerez magának. A nép fölfigyása szerint készült nagy látványos darab számos intelligens és előkelő nézőt vonzott mindkét napon, — szerdán délután pedig még külön az ifjúság számára is előadták. Ezenkívül egy két apróbb komikus darab is került színre a hosszú előadás fűszerezésére.

Csalás büntette. *Jakubovics* Samu nagyrőcei szabó mult év novemberében mintegy 4—5000 korona tartozással beszűntette a fizetést, mert nem tudott eleget tenni kötelezettségének. Ennek dacára *Wachsberger* Miksával olyan egyezséget kötött november 19-én a bíróság előtt, hogy ez a *Wachsberger* a nála fennálló 2462 kor. tartozás erejéig 24 óra alatt végrehajtást vezethet *Jakubovics* ellen. Ez meg is történt s 1912. december 13-án már az árverést is megtartották *Jakubovics*nál. A többi hitelezők e szerint ki lettek játszva s a csőd elrendelése is meg lett akadályozva, mert nem volt mire azt elrendelni. — *Csalás* büntette miatt vont a kérdőre f. hó 16-án a helybeli kir. törvényszék *Kolbay* Sándor elnöklésével *Jakubovicsot* s dr. *Mészáros* István kir. ügyész vádbeszéde és dr. *Weinberger* Rezső ügyvéd védőbeszéde után a vádlottat egy havi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az ügy felebbezésre került.

A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 14 én tartotta II. igazgató-választmányi ülését Rimaszombatban a tagok élénk érdeklődése mellett, *Szent-Iványi Árpád* elnöklete alatt. A választmány tudomásul vette *Fodor Jenő* titkár jelentését az egyesület legutóbbi működéséről. A mennyiben a földművelésügyi miniszter a folyó évi állatdíjazások czéljaira 3500 koronát engedélyezett; elhatározta a választmány, hogy a folyó évben 4 járásban rendez állatdíjazásokat, nevezetesen *Rimaszombatban, Tornalján, Ratkón és a Garamon*; Tornalján május 18-án, Rimaszombatban május 25-én fogja a díjazásokat megtartani, míg Ratkón és Garamon az ősz folyamán. Határozatilag kimondatott, hogy egy éven belül importált állatok pénzdíjban nem részesülnek, azonban a díjra érdemes állatok oklevéllel tüntetettek ki. *Fodor Jenő* titkár véleményes jelentése alapján a választmány a f. évi svajczi tenyészállat importot június hó első felére tervezi és felkéri *Bartha István* m. kir. gazdasági felügyelőt, hogy a minisztériumban megtartandó értekezleten ez irányban tegyen lépéseket. A m. kir. földművelésügyi miniszternek esiközelegők létesítése tárgyában intézett leiratára vonatkozólag a választmány megbizta az elnökséget, hogy ezen célra megfelelő területet keressen és annak megszerzése iránt a lépéseket tegye meg. Elhatározta a választmány, hogy a gazdasági egyesület által a peronospora elleni permetezés kötelezővé tételéről kidolgozandó szabályrendelet tervezetét terjeszt be a vármegyei törvényhatósághoz s kéri ezen szabályrendelet életbeléptetését. A gazdák biztosító szövetkezete főképviseletének elfogadása tárgyában megbizta az elnökséget, hogy a tárgyalásokat ez irányban kezdje meg s annak eredményét a legközelebbi választmányi ülés elé terjessze be. A gazdasági egyesület f. évi rendes közgyűlését *május 12-én tartja meg Tornalján*, mely alkalomra meghívja *Leidenfrost Károlyt*, hogy a közgyűlés keretén belül gazdasági előadást tartson amerikai útjában szerzett tapasztalatairól. Örömmel veszi tudomásul a választmány a tagok létszámának az emelkedését és az ujonnan belépett 175 tagot az egyesületi tagok sorába bejegyezni rendeli.

Tanítók fizetésrendezését tárgyaló törvényeket magyarázatokkal ellátta *Göndör Ferencz* veszprémi kir. s. tanfelügyelő. A könyv 92 oldalra terjed; tartalmazza az állami és nem állami tanítók illetményéről szóló törvények szövegszerű hiteles szövegét. A magyarázat, mely 60 oldalra terjed, részletesen foglalkozik a tanítók mindenrendű fizetési állapotával, kiterjed minden olyan ügyre, mely a fizetéssel összefügg. Ezért közel 200 miniszteri és felsőbb bírósági döntvényt közöl, melyek mind biztos és törvényes alapot nyújtanak ugy az iskolafenntartóknak, mint az állami, telekezeti és községi tanítóknak mindenrendű javadalmazási ügyben. A fizetési kérdőívek kitöltésére mintát közöl és egész terjedelmében közli a lakbérosztályba sorolt községeket is. E házagpótló munkát ajánljuk a tanügyi körök figyelmébe, mert valóban értékes és törvényes magyarázattal szolgál. — Megrendelhető a szerzőnél Veszprémben. *Ára 2 korona.*

CSARNOK.

Dal az élelmességről.

A kereskedésben
Úgy fognak vevőt:
Ezüst tálcán nyújtják
A finom likört.

— „Parancsoljon, Nagysád,
Szívesen adom . . .
(Dupla árban úgy is
Majd beszámolom!)”

Ily előzékenység,
Mint a bomba — hat,
S a hölgy a boltosnak
Kundschaftja marad.

És míg a skarniczlit
Jól elrendezi,
Boltoshoz illően
Gyorsan fecsegi:

— „Teám' a mikádó
Küldte a minap

Nagy Japánországból,
Ahol kel a Nap.

Rumot most szállított
Át Brazília . . .
(Valódiságában
Van egy kis hiba!)

Kávém exotikus
Tájakról való . . .
(Most hozta Gyöngyösről
A gyors autót!)

Papperlapap! ezukrom
Édes, mint a méz . . .
Ki mit szeret, arra
Vágyakozva néz!

De most jut eszembe
Méltsás asszonyom,
Van még tíz üveggel
Echt dalmát borom.

Kattaró, Ragúza
Bortermő vidék,
Mazsola-szőlőből
Szűrték ott nemrég.

Két korona hatvan
Fillérért adom . . .
(Literjét Pozsonyból
Fél áron kapom!)”

És tel' a skarniczli
És tel' a doboz . . .
Nagysága meg közben
Krémost falatoz!

Kikiált a boltos:
„Kocsis, kész a pakk!”
Czipelik, hogy izzad
Beléje a nyak!

Zsíros lett a számla,
Mint a hizott lúd!
Mert ma csakis az kell
Was teuer, und güt!

Otthon a szegény férj
Keseregve szólt:
„Bizony, drága kincsem,
Borsos volt a bolt!”

Kaczagott az urnő:
„Mily fura beszéd!
Csupa édességgel
Volt tele a lég!”

Aztán megbecsülik
Talpig a vevőt;
Ezüst tálcán nyújtják
A finom likört!

És milyen modor, ah,
Mily modor, nagy ég!
A selymes bajuszra
Száz csók illenék!”

— „Száz csók?! . . . Tyhű a nyüstyt!
Így hát asszonyom . . . ?!”
„Csitt!” — kiált az urnő, —
„Hord be a pakkom!”

A kereskedésben
Így fognak vevőt, —
Emeljünk hát sapkát
Minden bolt előtt!

Paal Gyula.

Sic itur ad astra!

— Irtá: CROATUS. —

X. Rügyfakadás.

Kora tavaszi, márcziusi délután. Két ifju sétál karanfogva az erdei uton. A fák, bokrok, növények, lehelik az üdítő esős színlevegőt, a galyak olykor megrezzennek és vizgyöngyöket ejtenek a földre, minden föllélegzik és élni akar. Ez a tavasz!

— Nézd, Tituszom, hogy rügyeznek a bokrok, a fák. Ilyenkor úgy megárad a szívem, úgy szeretek mindent! És milyen jó ilyenkor egy jóbarát mint Te, aki előtt föltárhatom a lelkemet, akit szerethetek!

— Kenyeres, minket az Isten egymásnak teremtett. Négy év óta vagyunk jóbarátok és mindjobban megszeretjük egymást! Ezt a barátságot én is úgy szeretem! Büszke vagyok rá, hogy van valakim, akivel úgy beszélhetek, mintha csak magamban gondolkodnám, aki mindig megért, aki mindig szeret. Akiért föláldoznám minden erőmet, életemet és aki ezt megtenné értem. Mert ez a barátság igazi értéke!

— Igen, mikor így átölelve tartalak, érzem, hogy mi egyek vagyunk. Látod a testvért testvérhez a legszorosabb kapocs fűzi: a vérrokonság. De lehet köztük áthidalhatatlan űr, ha nézeteik, ha elveik különbözök. Hányszor megtörtént, hogy testvér a testvért szétépett egy fanatikus meggyőződés miatt. És a barát? Azt barátjával a lelki rokonság fűzi össze. Ugy képzelem el az igazi barátot, hogy egy a társával minden kérdésben, hogy egy a lelkök, hogy ők legközelebbiek egymásnak. A fő érzelmök a szeretet. Félreértések közöttük nincsenek. Nem kell keresniök a szavakat, hogy gondolataikat kifejezhessék, mert ők szavak nélkül is megértik egymást. Egy ilyen barát a kincsek kincse! És te ilyen vagy nekem Tituszom!

— És látod Árpád, a világban mennyire más a barátság. Ott két ember, akiknek érdekeik közösek, barátoknak nevezik egymást, nyakába borulnak egymásnak stb. De legyenek csak érdekeik ismét különbözök, akkor hidegen hátat fordítanak egymásnak, sőt, ha érdekeik kereszteződnek, a barátból ellenség válik!

— Ez a farizeusi barátság, Kenyeres. És mink mutassuk meg, hogy vannak ideális lelkek a villamosság századában is. Szeressük egymást, hozzunk egymásért áldozatokat, segítjük egymást a bajban és szívünk egy legyen: akkor jóbarátok vagyunk!

A fák összeborultak a két sétáló ifju fölött. Ők boldogan csevegve ballagtak, boldogan, mert a lelkökben tiszta érzelmek hullámoztak. A fakadó rügyek, a fák, füveken rengő vízcespek, a sugari erejét próbáló nap: mintha az egész tavasz nekik pompázott, velük örült volna.

* * *

Áprilisi délután. Az eső hol megered, hol megáll, mintha sajnálná életet adó nedvét a földtől, mintha gondolkodnék rajta, hogy érdemes-e az egyáltalában életre. Az erdő már ontja a tödöttágitó, ózonos illatát, a melyet két ifju barátunk egészen átszellemült ábrázattal, tágra nyitott orrezipákkal szív be.

— Hát Kenyeres, mit szólsz ehez a Kendeyhez? Ma egészen elképedtem, hogy felelt ez a fiu. Ugy látszik, hogy ez mégis csak tehetség. Ugy lefújta az algebrát, hogy élvezet volt hallgatni. Hát talán mégis elhamarkodott volt az ítéletünk, amikor Laczi társasága fölött eltörtük a pálcát?

— Édes Árpádom, te mindig nagyon jóhiszemű vagy. Nem mindegy ám az: jól felelni és jól tudni valamit! Igaz, hogy ma Böhmer tanár ur majd félóráig nyaggatta a mi Arisztid barátunkat algebrából, az is igaz, hogy a mi Arisztid barátunk úgy felelt, mintha egész életében algebrát magolt volna, de az is igaz öregem, hogy mögötte Horkay Medárd meg Nemeeska Laczi titáni munkát végeztek. Rekordot teremtettek a sugás terén. Ezt én Bihar Laczitól tudom, aki a másik padosor ugyanazon padjában ül és néma szemtanuja volt Laczi meg a Medus életmentő munkájának!

— Vagy úgy! Mert nekem is alig ment a fejembe, hogy Arisztid, aki mindig lányok körül forgolódik, ennyit tudjon produkálni a száraz algebrából! Lám, ez egy kitünő példa a jótanulók két típusára. Mert az értesítőben vastag betűvel nyomják 7—10 fiu nevét, de azok közül nem tudom, megérdemelte-e a három? A jó tanulók legtöbbje tanul, hogy jó bizonyítványa legyen. Igen kevesen vannak azok, akik azért tanulnak, hogy tudjanak. Pedig mi csoda hasznót huzhatnak az iskolától!

— Természetes! Ha mindazt, a mire ott tanítanak, nem robotmunkaként fognák föl, hanem önkéntes tanulmánynak és ezért alaposan belemélyednének, úgy az érettségizett ifju tényleg érett, művelt ember lenne.

És hányan mondják, hogy az iskolának hátráló hatása van a jó tanulókra! Hogy a mig a rossz tanulók miatt lassan halad a tanítás, azalatt a tehetségesebbek elébb lehetnének. Ez is ennek a robotfelfogásnak a következménye. A jó tanuló ne is elégedjen meg avval, a mit neki az iskola nyújt, hanem kutasson, tanulmányozzon maga tovább, képezze önönmagát és minek az iskolában csak a quintessentiáját kapja, azt ő tanulja behatóan!

— Hányszor halljuk, hogy a jó bizonyítvány mit sem ér, mert az életben másképp ítélik az embert. Persze, hogy nem ér semmit, ha úgy szerzik, a mint azt a Horkay-testvérek szerzik.

Mert azok minden eszközt fölhasználnak az elérésére és náluk csak a tiszta jelesség a fő cél.

— Hát ez így van Tituszom, de mi — bár szinigazságokat mondtunk — csak korholtuk őket. Kiséreljük meg segíteni is rajtok. Nem lenne-e remek munka egypár lelket arra az utra vezetni, a melyen boldogságát megtalálhatja. Mert, ugye mink boldogok vagyunk ezen az uton: az örök emberi ideál, a tökéletesedés felé és az is boldogság: boldog kötelesség, mást boldoggá tenni!

— Igazad van Árpád. Ilyenkor, amikor ily ihletett arccal beszélsz, mindig úgy tűnik nekem, mintha fiatal ajkaidról nem a 14 éves ifju szelleme, hanem egy magasabb erőből irányított gondolat hangzanék és én ígérem neked, hogy szent munkádnak, mint mindennek részese leszek. A józan realizmusom ugyan azt mondja, hogy munkánk meddő, de az én szívemben is lángoló idealizmus serkent arra, mert az szép, szent és ideális!

Az eső végleg elszánta magát (tán e beszédből vette ki, hogy a földnek mégis csak van joga élni) és éltető özönét csak úgy öntötte a mámorban élvező növényzetre. A két ifju lépteit megszaporozáva indult hazafelé köpenyeiket összehuzva. A megpuhult talajban lábnyomaik egyre szaporodtak, ők boldogan baktattak tovább, egy-egy ideál világot zárva a lelkükben.

* * *

„Ép a tavasz rügyeit bontá s a
Tájt besugárzá májusi nap:
Május hója, virág fakadása,
Tőled új éltet a földteke kap!”

„Édes Tituszom, mikor a nagy Természet ilyenkor egész pompáját kifejti, a mikor ezer virág bámulatos szinompája, ezer pillangó szárnyának remek rajza, minden állat, növény és holt anyag, külön-külön és azon csodálatos, örök rendben, a mely előtt az ember esze megáll és lelke fölemelkedik, midőn a természet minden alkotása, a legparányibb rovtartól, a melyet az ember durva szeme fölismerni képtelen — a leghatalmasabb csillagrendszerig, a melyhez az viszont gyöngye: a mikor mindez hangosan kiáltja az Isten dicsőségét, akkor úgy érzem, térdre kell hullanom az előtt a nagy és örök Valaki előtt, a kit senki nem látott, de jelenlétét mindenki érzi és a kit érteni e földön soha nem fogunk, de a kiben hinnünk kell, mert létét minden bizonyítja.”

„Látod Árpád, ez is azok közé az isteni gondolatok közé tartozik, a melyeket senki sem hisz egy 14 éves ifju ajkáról származottaknak, de a melyekről én tudom, hogy a benned rejlő magasabb erő, a mely természetesen eszedben fölüláll: az isteni zsenialitás diktálja. Isten jelenlétét tagadni dőreség. Ez a világ oly tökéletes dokumentuma létezésének, hogy ujmutatását csak a dőre nem érte meg. Persze Órónak mind annyiunknak más képzete van. Én őt egy szellemnek képzelem öntudattal és a tiszta lélek mindenható erejével, megmagyarázni titkát nem iparkodom, mert ez lehetetlen, de a léte szükségességét elismerem. Erkölcsi életemben mint a jó, a tökéletesség szerepel, törvénye a természet. Mert a mi a természetességnek megfelel, az erkölcsileg is jó.”

„Igaz, de az embernek szelleme is van, a melynek más törvényre is szüksége van. A mit a természetben kinyilatkoztatva látunk, az az ember állati részének elég törvényül. De annak a résznek, a mely az emberben isteni, külön tételes törvényeket hozott az Ur. Ilyenek a heti pihenő nap, az Isten tisztelete s a szeretet törvénye.

— Bizony, az embernek nagy munkája van itt a földön: a tökéletesedés. Nehéz ez a munka, érezzük mindannyian. Nehézzé teszi az a végzetes ellentét, a mely az ember szelleme és érzékei között fönnáll. Az erkölcsi haladás egy rettenetes küzdelem a test és a lélek törekvései között. És boldog az, a kinél a lélek győzött. Eleinte legnehezebb a harc, a mikor az érzékek még zabolátlanak. Lépésről-lépésre kell a szellemnek visszafoglalni jogos birodalmát. Kis dolgokon, apró lemondásokon, önmegtagadásokon kell kezdenünk a tökéletesedést. És el kell kezdenünk, mert a ki nem teszi, az aztán mélyre süllyed.

— A mi korunk, barátom, az, a melyben a munka nagyságának teljes tudatában, fölemelt fővel, erős akarattal kell erre az utra térnünk.

Az ifjuság, a testi-lelki fejlődés kora az, a melyen az élet sorsa eldől. Az ifjut mintegy körülveszik a jó és a rossz nemtői és mindegyik magához csábítja. Alatta gomolyog egy mámoros csoport: ivó, kártyázó, testi élvezetekben mámoros alakok; fölötte az erkölcsi jó szelid műzsája, a nagy szellemek vonzó alakjai stb. Hogy mégis annyian mennek lefelé, annak oka, hogy ezek a könnyebb utat választották. Fölfelé nem is néztek soha. Vagy igen és akkor az ut nehézsége riasztotta vissza őket.

— Igen, Árpád, a mi korunk, az ifjuságnak szent kötelessége van. Minden erőnkkel fölfelé kell törekednünk. Ha az ember összehasonlítja azt, a mit lenn élvez azzal, a mit fönn nyer, lehetetlen, hogy a lefelé vezető utat válassza. A test élvezetei percekig tartanak s utánok jön a szörnyű reakció, a szellemi örökké és folyton nemesbednek. Ott várnak ránk a Parnassus utján a műveltség, a művészetek és végén az emberi végcél, a tökéletesség. Csakis ezen az uton lehet a földi boldogságot elérni, a mely abban áll, hogy a lélek harmóniáját semmi nem zavarja.

— S hogy ezt elérjük, folyton kell képeznünk önmagunkat. Ugy erkölcsi, mint tudás tekintetében. Mert leszakítanunk a tudás almáját (a mely a tökéletesség képletes kifejezése) csak akkor szabad, ha arra magunkat érdemessé tettük. A jó uton haladó ember örökké dolgozik, az emberi ideálra való vágy lángja folytonosan előre ösztökéli és minél tovább halad, annál jobban föltűnik lelki szemei előtt saját énjének lelki szépsége, annál jobban meg van — és jogosan — önmagával elégedve és mikor már azon a ponton áll, hogy mindent megtett, a mire ember képes, akkor egy isteni segítség megadja az utolsó lökést és az ember lelke a halál után megkaphatja végre azt, amire folyton törekedett, de a mit mint ember elérni sohse volt képes, a tökéletességet. Ezt nevezi az egyház menyországnak. A poklot pedig Tituszom úgy képzelem, hogy a lefelé haladó lélek a halál után egyszerre belátja végzetes tévedését, a lelkében minden összhang fölbomlik s helyét a legnagyobb disharmonia váltja föl: az örök lelkiismeretfurdalás.

— De ne maradjunk ennyiben: a száraz teoria terén édes Árpád. Vessünk egy pillantást önmagunkra. Ismerjük meg, örüljünk rajta háladosan lélekkel és köszönjük Istennek, hogy mi a fölfelé vezető uton haladunk. Pezseg, forr bennünk a munkakedv, a vágy az Ideál után. Ne bizakodjunk el, mert mindez Isten adománya, de boruljunk le előtte háladosan.

A nyárelői, mámoros szellő körülcsókodta a két fiu szabad nyakát. Beszédjök meg a pompázó természet oly hasonlók voltak egymáshoz, mindkettő egy-egy Hozsánna az Eg felé.

Szerkesztői üzenet.

Előfizető Rsz. Köszönjük érdeklődését, de nem nevezhetjük meg a szerzőt. Arról a bizonyos referádáról szólva, mindenki elismeri a zenei kiváló tehetséget, de a referens elragadtatásában kissé túlzásba ment. Az inkriminált pontban azonban egyáltalán nem szabad célzatosságot vagy pláne országos hírű művészek vagy helyi tehetségek ellen irányuló személyes vonatkozást keresni, mert ez a tudósítótól épügy mint lapunktól távol volt. A „sonata apassionatá”-nál a szedő hibát követett el.

L. M. Elismerő sorait köszönjük. Igyekeznünk mindenkor a közhangulatnak tárgyilagosságot lenni.

Id. F. J. Budapest. Az egyik jön, a másikban még most is élő ismert alakról van szó s emiatt nem adhatjuk ki. A legújabb is sorra kerül rövidesen. Utóbbi időben sok volt a közlendő anyag. Meleg köszönet és szívélyes üdvözlét!

H. B. Budapest. A regény még felénél sincs. A többire nézve azért van olyan hosszú várakozás, mert most sok volt a helybeli érdekű közölni valónk. Majd levélben többet.

Kiadó lakás.

Az Erzsébet-tér 16-ik szám alatt lévő emeleti uri lakás május hó elsejére

illetve **azonnal kiadó.** — Felvilágosítást lehet kapni ugyanott a tulajdonosnál:

KOHN ADOLF fűszerkereskedőnél.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, az **Andrássy-ut 3. szám** alatti házban: két szoba, kamra stb. álló lakóház **1913. május 1-től** bérbbe kiadó. Értekezhetni **Institóris Endre** ügyvédnél.

Eladó.

Egy a legjobb állapotban levő használt de teljesen kijavított **négy lóerejű**

cséplőgép-garnitúra

minden hozzátartozó kellék- és szerzőmokkal **minden elfogadható áron eladó.** — **HOL?** megtudható e lap kiadóhivatalában. 12—*

Hámos Árpád kertészetében

2—3 **Tornalján** igen szép

rózsaoftványok

vannak eladók, darabja 80 fillértől

1 korona árban.

Árverési hirdetmény.

A Rimaszombati Takarékpénztárban az 1913. évi ápr. 30-ig ki nem váltott s meg nem hosszabbított arany-, ezüstnemű s értékpapirokból álló kézi zálogtárgyak folyó évi **május hó 8-ikán délután 2 órakor** a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni.

Rimaszombat, 1913. április 19.

Az igazgatóság.

Műkertész tanulóul

egy jóra való 14—15 éves fiu, a ki legalább 5—6 elemi iskolát végzett felvétetik: **Vámossy Sándor** mű- és keresk. keretsznél Rimaszombat, Deák Ferenc u. 17.

Kristály

forrás-ásványviz

gyomorrontást megakadályoz. — Étvágyat javít. — Több mint ezer orvos ajánlja. — Kapható minden fűszer- és csemege üzletben, jobb vendéglőkben és kávéházakban.

Főraktár: 1—8

Lefkovits Ferenc cégnél R.-Szombat.

Szt. Lukácsfürdő Kutvallalat Részv.-Társ. Budapest. (Buda.)

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kőfogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós** és **Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Eladó szalón-butor.

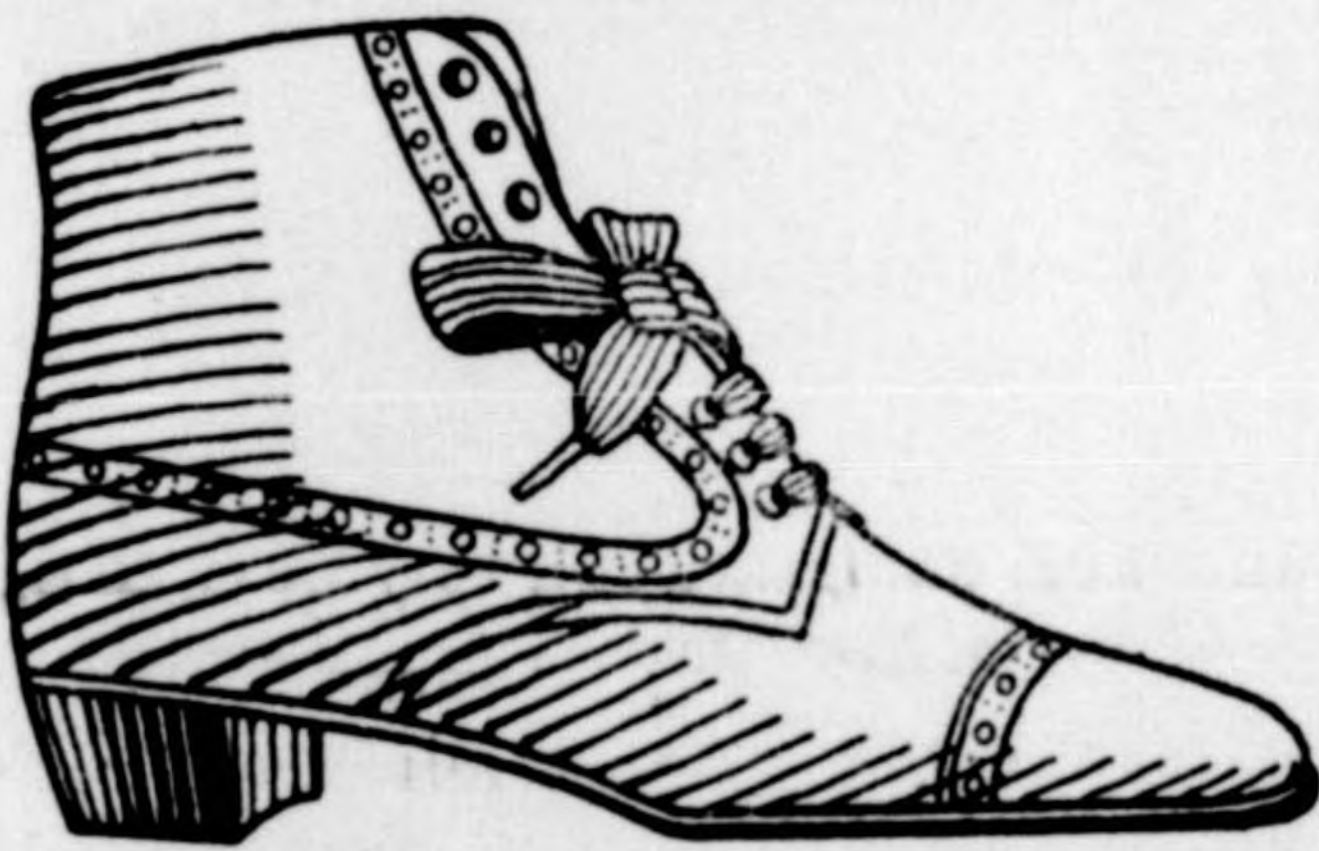
Egy barock-stilű, szép zöld selyem szalón-butor — a legjobb állapotban — mely két fotel, két szék, két puff, egy kanapé és egy asztalból áll, mérsékelt áron — hely szüke miatt — eladó. — **CZIM:** megtudható e lap kiadóhivatalában. 3—*

Divatos, finom czipők

kizárólag

KOVÁCS ZSIGMOND-féle
czipőárúházban.

Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza 8.

Hirdetmény.

749. sz. — A nmélt. m. kir. keresk. Miniszter ur f. évi 20689/III—1. sz. a. kelt leiratával elrendelte, hogy a Miskolc—füleki vasutvonalon Feled község telekkönyvbéli ingatlanoknak a bemutatott tervek szerint szükséges kibővítése kisajátítási eljárás mellett foganatba vétessék, midőn köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-c. 33. és következő §§-ain alapuló eljárás vezetésére a vm. közig. bizottság 749—1913. sz. határozatával én alulírott bizattam meg, a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását Feled község közházánál folyó évi **május hó 6-ikán** délelőtt 9 órakor kezdi meg.

Felhivom továbbá figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §-a értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik.

Felhivom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kintzött tárgyalási helyen és időben megjelenni és a tárgyaláson részt venni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Rimaszombat, 1913. április 14.

Lukács, alispán

1—3 mint a kiküldött bizottság elnöke.

Hirdetmény.

2850. — A kir. törvényszék Henecz János, Máté István és Máté József trizi 1-kosok részéről Trizs község (Gömör- és Kishontvm.) határa általános tagosításának megengedése végett beadott s az érdeklődő birtokosok által a törvényszéknél vagy a község előljárásiágánál megtekinthető kérvény tárgyalására **1913. évi június hó 11-ik napjának** délelőtti 10 óráját tüzi ki, arra **Trizs községhez** az érdekeltek összes birtokosokat a „Budapesti Közlöny“ ben és a „Gömör-Kishont“ című lapban egy izben megjelenő hirdetménnyel megidézi; a tárgyalás megtartására dr. Musotter Miklós kir. törvényszéki bírót kiküldi s e végből neki az iratokat a kérvény első példányával együtt kiadja.

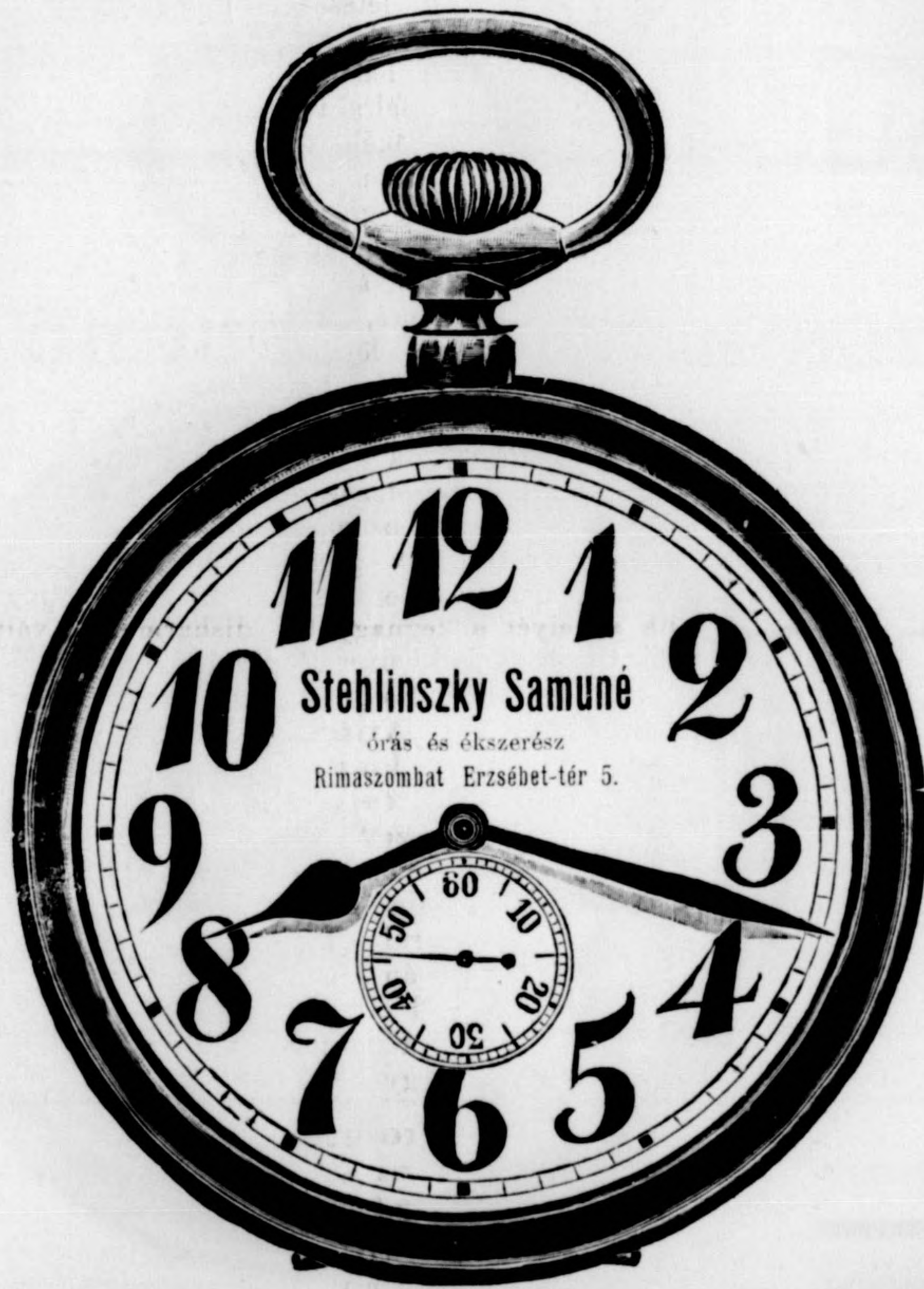
A kir. törvényszék figyelmezteti az érdekeltek birtokosokat, hogy a kir. földmívelésügyi miniszternek 1912. évi december 24-én 123139—VI-3. szám alatt hozott határozata szerint a kért általános tagosításba a községi belsőségeknek, továbbá báró Ragályi Balassa Ferencz és

a Dapsy- és Lenkey-családok tulajdonát képező erdők, mint a községi határból kivont major-sági birtokok kivételével, a község határának egész területe bevonható s a tagosítás a községre hasznos és czélszerűen keresztülvihető. — Ennélfogva a kir. törvényszék a tagosítást az 1909. évi 30. F. M. számú rendelet 52. és 54. §§-ai értelmében el fogja rendelni, ha azoknak a birtoka, a kik a tagosítást kívánják, a község tagosítandó területének egy negyedrészt teszi. Az állami, a törvényhatósági és községi vagyont, a közalapítványi javakat, a közintézetek, a gyámság és gondnokság alatt lévők birtokát, az urbéri haszonvételekkel terhelt olyan erdőket, legelőket és nádasokat, valamint az arányosítás alá tartozó olyan közös használatu területeket, a melyeknek rendezése még befejezve nincs, a tagosítás kívánó felek birtokához fogja számítani s a tárgyaláson meg nem jelent feleket úgy fogja tekinteni, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

Rimaszombati kir. törvényszék, 1913. évi április hó 12-én.

Kiad: **Kolbay** s. k., elnök.

Dr. Musotter s. k., előadó.

Eladó házak.

Várgede községében, a fürdő és vasut mellett lévő két lakóházamat bérbe adom, esetleg eladom. Az egyik lakóház áll négy szoba, a kisebbik három szoba, kert és megfelelő mellékhelyiségekből. —

Tudakozódni lehet:

UTHY ANTAL urnál

Rimaszombatban.

Eladó ház.

A **Mező-utcza 17. számú ház** eladó: ezen ház áll: két szoba, konyha, kamara, pincze, kert és egyéb mellékhelyiségekből. Venni szándékozók értekezhetnek **ugyanott a tulajdonossal.**

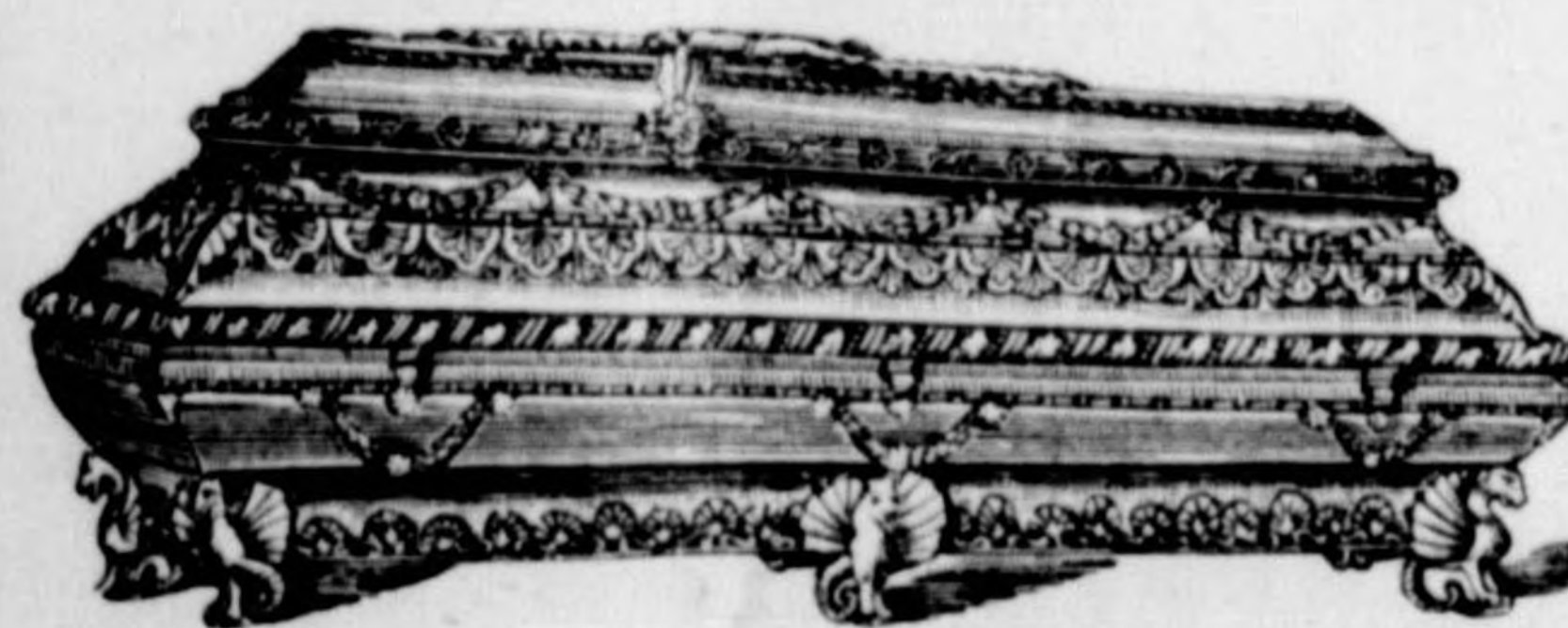
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

8—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-utca**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentféle **érc- és fakoporsókból,** valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utcza 24.

Kiadó üzlethelyiség

A város legforgalmasabb helyén, a főtér közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen újonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt azonnal kiadó.

Értekezhetni lehet: 15—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Fényképező cikkek,

olcsó

szivarka hüvelyek

kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 20.

Látszerészeti cikkek

legjutányosabb áron beszerezhetők.

STEHLINSZKY SAMUNÉ

órák- és ékszerüzletében

Rimaszombat Erzsébet-tér 5.

Bundákat

mindenféle

szőrmeneműeket

nyári gondozásra — biztosítás mellett — kezdvező fizetési feltételekkel elfogad

Vincze Zsigmond

szücs-mester

Rimaszombat, Szijjártó-utca 78. sz.

Ajánlkozás.

Egy minden tekintetben szakképzett, szolid, józanéletű, családos (gyermektelen), javakorabeli teljesen megbízható

GÉPÉSZ

kitűnő bizonyítványokkal ajánlkozik állandó foglalkozásra **gyárba** vagy másfajta vállalatokhoz **stabilgép** mellé; esetleg mint **gépész-lakatos** is alkalmazható. **Cím:** Megtudható e lap kiadóhivatalában. 6—*

MEGHIVÓ.

A CSÍZI JÓD-BRÓM-FORRÁS FÜRDŐ RÉSZV.-TÁRSASÁG ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

Csizben, az igazgatósági épület nagytermében folyó évi **május hó 13-án d. e. 10 órakor** tartja meg.

A gyűlés tárgyai lesznek:

- Igazgatósági jelentés.
 - Felügyelőbizottsági jelentés.
 - A múlt évi számadásokról az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének elbírálása s azzal kapcsolatosan a mérleg jóváhagyása.
 - Nyereség felosztása iránti határozathozatal.
 - Az időközben elhalálozás folytán megüresedett egy igazgatósági tag helyének betöltése.
 - Indítványok.
- Az 1912-ik évi mérleg és a közgyűléshez intézett jelentés a társaság irodájában a hivatalos órák alatt a közgyűlést megelőző 14 napon át minden részvényes által megtekinthető. A fentebb megjelölt helyen és időben tartandó közgyűlésre a részvényes közönséget tisztelettel meghívja Csíz, 1913. évi április hó 11-én

Az igazgatóság.

A csizi jód-bróm-forrás fürdő részvénytársaság 1912. évi mérlege.

Tartozik.		Mérleg-számla		Követel.	
Vagyon	Kor.	fill.	Teher	Kor.	fill.
Pénztár — — — — —	12590	44	Részvénytőke — — — — —	200000	—
Takarékbetét — — — — —	17509	—	Tartaléktőke — — — — —	111440	66
Letétek — — — — —	9998	74	Tartalékszerelvények pótlására	617	—
Gyógyforrások — — — — —	150000	—	Törlesztéses kölcsön — — — — —	92471	17
Kutak, vízgyűjtők — — — — —	36925	33	Nyereség — — — — —	6818	39
Ingatlanok, épületek — — — — —	84791	—			
Gépészeti felszerelés — — — — —	67840	31			
Ingó felszerelés — — — — —	25719	74			
Anyag-készlet — — — — —	5972	66			
	411347	22		411347	22

Tartozik.		Veszteség és nyereség-számla.		Követel.	
Veszteség	Kor.	fill.	Nyereség	Kor.	fill.
Javítások — — — — —	1679	90	1911. évi nyereségáthozat — — — — —	553	18
Anyagok — — — — —	13713	04	Viszszállítás — — — — —	18402	52
Fuvar, szállítás, posta — — — — —	2778	37	Fürdőüzem — — — — —	35962	50
Napszámok — — — — —	1038	85	Vendéglő — — — — —	812	13
Szolga személyzet — — — — —	5424	65	Bérszobák — — — — —	730	20
Irodaköltség — — — — —	817	98			
Hirdetések — — — — —	1740	84			
Adók, illeték, biztosítás — — — — —	4949	84			
Kamat, engedmény — — — — —	4896	52			
Bérletek — — — — —	1600	—			
Igazgatás — — — — —	10002	15			
Nyereségáthozat 1911-ről — — — — —	553	18			
„ folyó évi — — — — —	6265	21			
	56460	53		56460	53

Csízfürdő, 1912. december 31.

Csizi Jód-Bróm-Forrás-Fürdő-Részvénytársaság.

Erdeödy Nándor, könyvelő s. k.